

Cyngor Sir Fynwy

Rhandiroedd – Camau i'w Cymryd ar Ôl Llifogydd

Beth yw'r Risgiau?

Mae dŵr llifogydd yn fudr ac yn gallu cael ei halogi â charthion, gwastraff anifeiliaid a gwastraff arall o'r draeniau neu'r ardal gyfagos. Mae hyn yn golygu y gall gynnwys bacteria neu firsau niweidiol. Gall y dŵr hefyd fod wedi'i halogi â chemegau, er bod y rhain yn debygol o gael eu gwanhau ac mae'r risg o fynd yn sâl oherwydd cemegau mewn dŵr llifogydd yn isel.

Mae camau hylendid syml y gallwch eu cymryd i'ch helpu i gadw eich hun a'ch bwyd yn ddiogel.

Mae'r canllawiau yn y daflen hon yn berthnasol i bawb, ond dylech hefyd fod yn arbennig o ofalus os ydych chi neu eraill yn perthyn i gategori bregus (plant ifanc, pobl hŷn a phobl â chyflwr iechyd sylfaenol).

Cyflenwad Dŵr wedi'i Halogi

Mae gan gwmnïau dŵr ddyletswydd i gymryd pob cam angenrheidiol i ddiogelu iechyd y cyhoedd. Os bydd gwaith trin dŵr yn cael ei orlifo ac mae hyn yn effeithio ar y cyflenwad dŵr yfed, byddant yn darparu cyngor penodol i'r rhai yr effeithir arnynt. Gall y canllawiau gynnwys berwi dŵr cyn ei ddefnyddio.

Efallai bod gennych gynnwysyddion neu ffynonellau eraill o ddŵr ar y safle o ffynonellau eraill e.e. dŵr glaw, ac ati. Fe'ch cynghorir i waredu unrhyw gyflenwadau sydd wedi dod i gysylltiad â dŵr llifogydd.

Ffrwythau a Llysiau Ffres a Dyfir Gartref

- Taflwch unrhyw gynnyrch sydd wedi dod i gysylltiad â dŵr llifogydd.
- Gall cynnyrch sydd wedi tyfu uwchben lefel y llifogydd, megis ffrwythau ar goed, fod wedi'i halogi drwy sblasio, felly argymhellir ei goginio cyn ei fwyta, gan fod coginio'n effeithiol yn dinistrio unrhyw ficro-organebau niweidiol a allai fod yn bresennol. Bydd golchi a phlicio cynnyrch hefyd yn lleihau'r risg.

Glanhau ar Ôl Llifogydd

- Rhowch ddillad amddiffynnol ymlaen: esgidiau rwber, ffedog a menig dal dŵr. Mae masg wyneb safonol, fel y rhai a werthir mewn siopau DIY, hefyd yn syniad da os ydych yn sgwrio, defnyddio pibell neu beiriant golchi pwysedd. Mae sbectol amddiffynnol yn cynnig amddiffyniad ychwanegol, a gellir eu hailddefnyddio ar ôl eu golchi'n drylwyr.
- Glanhewch yr holl arwynebau caled yr effeithiwyd arnynt, gan gynnwys waliau, lloriau a dodrefn, gyda dŵr poeth sebonllyd gan ddefnyddio cynnyrch glanhau cartref cyffredin. Gadewch iddynt sychu'n drylwyr gan fod hyn hefyd yn helpu i ddinistrio germau sydd ar ôl. Argymhellir cymhwyso ail gam glanhau gan ddefnyddio diheintydd neu lanhawr.
- Argymhellir eich bod yn chwilio am ddiheintydd neu lanhawr sy'n nodi ei fod yn bodloni gofynion un o'r safonau cyhoeddedig canlynol: BS EN 1276:2009 or BS EN 13697:2001
- Gwnewch yn siŵr eich bod yn defnyddio'r cynnyrch yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr, yn enwedig o ran yr amser y dylid gadael y cynnyrch ar yr arwyneb (gelwir hyn yn amser cyswllt).
- Peidiwch â chymysgu unrhyw gynhyrchion glanhau gyda'i gilydd nac â chloriau, gan y gall hyn ryddhau anweddu peryglus.
- Golchwch eitemau ffabrig meddal ar gylch poeth (60°C neu'n uwch), a fydd yn dinistrio'r rhan fwyaf o germau. Bydd angen glanhau'n broffesiynol eitemau na ellir eu rhoi mewn peiriant golchi. Dylid hysbysu glanhawyr arbenigol bod yr eitem wedi bod mewn cysylltiad â dŵr llifogydd. Os nad yw hyn yn bosibl, efallai y bydd angen eu taflu.
- Golchwch yr holl ddillad a wisgwyd yn ystod y glanhau ar wahân.
- Bydd gwresogi ac awyru da yn helpu gyda'r broses sychu ar gyfer unrhyw le dan do. Gadewch ddrysau a ffenestri ar agor pryd bynnag y bo'n bosibl ac yn ddiogel. Gallwch helpu'r broses hon drwy ddefnyddio gefnogwyr, unedau aerdymheru a dadleithyddion.
- Peidiwch â defnyddio generaduron petrol na disel dan do i sychu cartrefi ac adeiladau. Mae risg ddifrifol o wenwyno carbon monocsid a all ladd.
- Peidiwch ag anghofio golchi eich dwylo'n rheolaidd a chymryd seibiannau rheolaidd yn yr awyr iach
- Os yw eich cyflenwad nwy neu drydan wedi dioddef difrod dŵr, yna dylech ymgysylltu â gweithiwr proffesiynol i'w wirio cyn ei ddefnyddio. Peidiwch â cheisio atgyweirio eich hun a pheidwch â defnyddio unrhyw gyflenwadau sydd wedi'u trochi mewn dŵr nes eu bod wedi'u gwirio.

Angen Rhagor o Wybodaeth?

Cyswllt: Iechyd yr Amgylchedd, Cyngor Sir Fynwy

Ffôn: 01873 735420

E-bost: Environmentalhealth@monmouthshire.gov.uk